Dnro 3373/000100/2025

Eduskunta
Talousvaliokunta

Lausuntopyyntö 8.10.2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi energiatehokkuuslain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 85/2025 vp)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt 8.10.2025 sähköpostilla Energiavirastolta lausuntoa. Energiavirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa, ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Energiavirasto pitää hallituksen esitystä energiatehokkuuslain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta hyvänä suorituksena. Lokakuussa 2023 voimaan tullut uudelleen laadittu energiatehokkuusdirektiivi on sisällöllisesti hyvin laaja ja yksityiskohtaisuudessaan sekava ja tulkinnanvarainen. HE 85/2025 vp sisältää ne osuudet direktiivin velvoitteista, joita ei ole mahdollista panna toimeen vapaaehtoisin energiatehokkuussopimuksin tai joiden osalta nykytoimet sellaisenaan tai joiltain osin tehostettuna eivät riitä.

Hallituksen esityksen valmisteluun liittyen on suomalaiset virkamiehet ovat olleet aktiivisesti yhteydessä useiden jäsenvaltioiden vastuuvirkamiehiin. Uudelleen laaditun energiatehokkuusdirektiivin täytäntöönpano on lähes kaikissa jäsenvaltioissa kesken ja ratkaisemattomia kysymyksiä näyttää vielä riittävän. Suomen tilanne näyttäytyy tässä valossa hyvältä. Tarkoituksenmukainen ja kustannustehokas täytäntöönpano Suomessa nojaa vahvasti muutamaan kansallisesti vahvaan politiikkatoimeen.

Energiavirasto vastasi Motiva Oy:n tukemana jaksoa 2026-2035 koskevan järjestyksessä neljännen energiatehokkuussopimuskauden neuvotteluista. Uusien sopimusten julkistustilaisuus oli 9.10.2026. Kattavuudeltaan riittävän sopimusjärjestelmän rakentaminen ja ylläpito on usean haasteellisen direktiivivelvoitteen täyttämisen kannalta keskeisessä asemassa. Vaihtoehto vapaaehtoisille sopimuksille olisi kustannuksiltaan ja hallinnoinniltaan hyvin raskasvaikutteinen lainsäädäntö. Sopimusten hallinnointi on kokonaisuudessaan momentin 32.20.20 määrärahalla Motiva Oy:lta vuosittain tilattavan Energiatyöohjelman varassa. Energiatyöohjelman puitteissa kyetään toimeenpanemaan myös muita energiatehokkuusdirektiivistä johdettuja velvoitteita, joista merkittävin on koko Manner-Suomen kattava alueellinen energianeuvonta ja viestintätoimet. Tarkoituksenmukainen ja kustannustehokas täytäntöönpano on tältä osin ehdollinen momentin 32.20.20 määrärahojen riittävyyteen.

Energiavirasto nostaa lopuksi esiin sen seikan, että hallituksen esityksessä tehdyt tarkoituksenmukaiset, kustannustehokkaat ja välttämättömät linjaukset eroavat joiltain osin komission tulkinnoista, vaikka Suomen tulkinnat direktiivin mukaisia ovatkin. Hallinnollisen taakan kohtuullisuutta ja energiatehokkuusdirektiivin täytäntöönpanon kustannustehokkuutta voidaankin tulkintaerojen takia joutua myöhemmin erikseen puolustamaan.

Energiavirasto
Energimyndigheten
Lintulahdenkuja 2 A
FI-00530 Helsinki
Puhelin 029 505 0000
S-posti kirjaamo@energiavirasto.fi
Internet www.energiavirasto.fi